

PREDLOG OSNOVE

za vođenje pregovora i zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Republike Portugal o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak

USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Republike Portugal o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak sadržan je u članu 15 stavu 1 Ustava Crne Gore, kojim je utvrđeno da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i članu 100 stavu 1 tačka 4 kojim je Vladi Crne Gore data nadležnost da zaključuje međunarodne ugovore.

OCJENA STANJA ODNOSA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE PORTUGAL

Republika Portugal priznala je Crnu Goru kao nezavisnu državu 19. juna 2006, a diplomatski odnosi uspostavljeni su 17. maja 2007. Crna Gora i Portugal imaju prijateljske odnose, uz brojne mogućnosti za jačanje bilateralne saradnje. Crna Gora cijeni podršku koju Portugal pruža u realizaciji njenih strateških spoljnopolitičkih prioriteta - članstva u EU i NATO.

Ekonomska saradnja dvije zemlje, imajući u vidu potencijale koji stoje na raspolaganju, nije na zavidnom nivou, pa je stoga potrebno raditi na intenziviranju kontakata privrednih subjekata radi njenog unapređenja. Crna Gora ostvaruje veoma slabu razmjenu sa Portugalom što pokazuje i obim izvršenog prometa posljednjih godina. U 2012. ostvarena je robna razmjena koja odgovara uvozu u iznosu od 496 350 €, kao i u 2011. u iznosu od 574 798 €. Obim izvršenog prometa u 2010. godini iznosi 531 822,06 €, što odgovara uvozu. Ukupna robna razmjena u 2009. iznosila je 38 655 €, što odgovara uvozu. U 2008. izvoz je iznosio 200 €, a uvoz 60 030 €, što odgovara robnoj razmjeni od 60 230 €. Ukupna robna razmjena između Crne Gore i Portugala u 2007. godini iznosila je 671 907 €, od čega je izvoz iznosio 5 432 €, a uvoz 666 475 €.

U 2011, 2010. i 2009. nije zabilježen priliv direktnih investicija iz Portugala, dok su u 2008. one iznosile 11 995 €, a 2007. 60 hiljada eura.

Privreda Portugala, bazirana na malom i srednjem biznisu, je kompatibilna sa razvojnom strategijom Crne Gore, što otvara mogućnost za saradnju u

pogledu transfera iskustva portugalskih kompanija, kao i za njihove investicione aktivnosti u Crnoj Gori.

U narednom periodu potrebno je intenzivirati političke kontakte dvije zemlje, kao i aktivnosti na planu širenja ugovorno-pravne osnove dvije države, u cilju definisanja konkretnih modaliteta saradnje u oblastima od obostranog značaja. Postoji prostor za uspostavljanje saradnje u oblasti odbrane, energetike, saobraćajne infrastrukture, zaštite životne sredine, turizma i kulture.

RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE ZAKLJUČIVANJE MEĐUNARODNOG UGOVORA

Ministarstvo finansija Republike Portugal je, preko svoje Ambasade u Beogradu, iniciralo zaključivanje Ugovora između Republike Portugal i Crne Gore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprečavanju plaćanja poreza na dohodak i imovinu. Ugovorne strane su diplomatskim putem razmjenili nacрте ugovora. Međunarodno iskustvo i praksa pokazali su da je zaključivanje bilateralnih ugovora najefikasniji i najčešći oblik regulisanja problema dvostrukog oporezivanja. Ovo iz razloga što bilateralni ugovori stvaraju povoljan poreski ambijent za međunarodno poslovanje i investiranje i obezbjeđuju efikasan mehanizam za razrešenje problema dvostrukog oporezivanja.

Osnovni razlozi za zaključivanje ovog ugovora su:

- eliminisanje dvostrukog oporezivanja dohotka rezidenata Crne Gore i Portugala;
- obezbjeđenje fiskalne i pravne sigurnosti kao uslova za unapređenje djelatnosti rezidenata obje države ugovornice;
- osiguranje pozitivnog dejstva poreskih olakšica radi stimulisanja ulaganja rezidenata jedne države ugovornice u drugu državu ugovornicu;
- da dohodak koji pomorski i vazdušni prevoznici Crne Gore ostvare od međunarodnog saobraćaja u Portugalu, ne podliježe oporezivanju u toj zemlji već u Crnoj Gori;
- da se zarade rezidenata Crne Gore na osnovu rada koji se obavlja u Portugalu, mogu oporezovati u toj zemlji samo ako taj rad traje duže od Ugovorom predviđenog vremenskog perioda;

- generalna primjena načela jednakog poreskog tretmana fizičkih i pravnih lica Crne Gore koja obavljaju djelatnost u Portugalu u odnosu na fizička i pravna lica iz Portugala koja obavljaju istu djelatnost u Crnoj Gori pod istim ili sličnim uslovima.

OSNOVNA PITANJA O KOJIMA ĆE SE VODITI PREGOVORI I PREDLOG STAVOVA DELEGACIJE CRNE GORE

U toku pregovora, u cilju iznalaženja adekvatnih rješenja, razmatraće se pitanja koja se odnose na:

1. Lica na koja se primjenjuje Ugovor

Članom 1. Nacrta Ugovora Portugala predlaže se primjena Ugovora na lica koja su rezidenti jedne ili obje države ugovornice, odnosno rezidenti Crne Gore i Portugala.

Prema članu 4 Nacrta Ugovora Portugala rezident države ugovornice je fizičko ili pravno lice koje u njoj podliježe oporezivanju po osnovu prebivališta, boravišta, sjedišta uprave ili drugog sličnog kriterijuma.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i isto je u skladu sa OECD definicijom rezidenta, a sadržano je u članu 4 Nacrta Ugovora Crne Gore.

2. Porezi na koje se primjenjuje Ugovor

U članu 2. Nacrta Ugovora Portugala taksativno se navode vrste poreza na koje se odnosi ovaj ugovor, a to su: porez na dohodak fizičkih lica, porez na dobit pravnih lica i prirez porezu na dobit pravnih lica.

Vrste poreza u Crnoj Gori na koje treba da se odnosi ovaj ugovor su: porez na dobit pravnih lica i porez na dohodak fizičkih lica.

Ovo rješenje je sadržano u članu 2 Nacrta Ugovora Crne Gore.

3. Oporezivanje dohotka od nepokretne imovine

Prema članu 6 Nacrta Ugovora Portugala, dohodak koji ostvari rezident države ugovornice od nepokretne imovine (uključujući dohodak od poljoprivrede i šumarstva) koja se nalazi u drugoj državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 6 Nacrta Ugovora Crne Gore.

4. Oporezivanje dobiti preduzeća i stalna jedinica

Prema članu 7 stava 1 Nacrta Ugovora Portugala, dobit preduzeća države ugovornice podliježe oporezivanju u drugoj državi ugovornici, samo ako preduzeće u toj drugoj državi ima stalnu jedinicu i to za iznos dobiti koji se pripisuje toj stalnoj jedinici.

Definicija stalne jedinice data je u skladu sa pravilima OECD-a, prema kojem stalna jedinica označava stalno mjesto preko koga preduzeće države ugovornice u potpunosti ili djelimično obavlja poslovanje (član 5 Nacrta Ugovora Portugala).

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u čl. 5 i 7 Nacrta Ugovora Crne Gore.

5. Međunarodni saobraćaj

U članu 8 stav 1 Nacrta Ugovora Portugala, predlaže se da se dobit preduzeća države ugovornice od obavljanja međunarodnog vazdušnog i pomorskog saobraćaja oporezuje samo u državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća, kako je to međunarodno uobičajeno.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u članu 8 stav 1 Nacrta Ugovora Crne Gore.

U stavu 3 istog člana, portugalska strana predlaže rješenje prema kojem se dobit preduzeća od učešća u pulu, zajedničkom poslovanju ili međunarodnoj poslovnoj agenciji oporezuje samo u državi ugovornici u kojem se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 8 stav 3 Nacrta Ugovora Crne Gore.

6. Dividende

Prema članu 10 Nacrta Ugovora Portugala, dividende koje isplaćuje kompanija države ugovornice rezidentu druge države ugovornice mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo, i sadržano je u članu 10 stav 1 Nacrta Ugovora Crne Gore.

U stavu 2 Nacrta Ugovora Portugala, predlaže se da se dividende mogu oporezovati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države. Međutim nijesu navedeni maksimalni iznosi stopa za oporezivanje dividendi, ukoliko je stvarni vlasnik dividendi rezident druge države ugovornice.

U članu 10 stav 2 Nacrta Ugovora Crne Gore, sadržano je rješenje koje glasi:

"Dividende se mogu oporezovati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik dividendi rezident druge države ugovornice, razrezan porez ne može biti veći od:

- 1) 5 odsto bruto iznosa dividendi ako je stvarni vlasnik kompanija koja neposredno ima najmanje 10 odsto kapitala kompanije koja isplaćuje dividende;
- 2) 10 odsto bruto iznosa dividendi u svim drugim slučajevima."

U toku pregovora Crna Gora će zastupati svoj stav, međutim kao alternativa može se prihvatiti i sledeće rješenje, koje glasi:

"Dividende se mogu oporezovati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države. Međutim, tako razrezani porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa dividendi."

7.Kamata

Član 11 Nacrta Ugovora Portugala, predviđa da kamata koja nastaje u državi ugovornici a isplaćuje se rezidentu druge države ugovornice, može se oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo i sadržano u članu 11 stav 1 Nacrta Ugovora Crne Gore.

U stavu 2 istog člana, portugalska strana predlaže da se kamata može oporezivati i u državi ugovornici u kojoj nastaje, u skladu sa zakonima te države. Međutim, nije naveden maksimalni iznos stope za oporezivanje kamata, ukoliko je stvarni vlasnik kamate rezident druge države ugovornice.

U članu 11 stav 2 Nacrta Ugovora Crne Gore, sadržano je rješenje koje će Crna Gora zastupati u toku pregovora i koje glasi:

"Kamata se može oporezovati i u državi ugovornici u kojoj nastaje, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik kamate rezident druge države ugovornice, razrezan porez ne može biti veći od 10 % bruto iznosa kamate.

8. Autorske naknade

Shodno članu 12 Nacrta Ugovora Portugala, autorske naknade koje nastaju u državi ugovornici, a isplaćuju se rezidentu druge države ugovornice, mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u članu 12 stav 1 Nacrta Ugovora Crne Gore.

U stavu 2 istog člana, portugalska strana predlaže da se autorske naknade mogu oporezivati i u državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države. Međutim, nije naveden maksimalni iznos stope za oporezivanje autorskih naknada, ukoliko je stvarni vlasnik kamate rezident druge države ugovornice.

U članu 12 stav 2 Nacrta Ugovora Crne Gore, sadržano je rješenje koje glasi:

"Autorske naknade mogu se oporezivati i u državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik autorskih naknada rezident druge države ugovornice razrezan porez ne može biti veći od:

- 1) 5 odsto bruto iznosa autorskih naknada za korišćenje ili za pravo korišćenja autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo, uključujući bioskopske filmove i filmove ili trake za televiziju ili radio;
- 2) 10 odsto bruto iznosa autorskih naknada za korišćenje ili za pravo korišćenja patenta, zaštitnog znaka, nacrta ili modela, plana, tajne formule ili postupka, industrijske, komercijalne ili naučne opreme ili za obavještenja koja se odnose na industrijska, komercijalna ili naučna iskustva. "

U toku pregovora Crna Gora će zastupati svoj stav, međutim kao alternativa može se prihvatiti i sledeće rješenje, koje glasi:

"Autorske naknade se mogu oporezovati i u državi u kojoj nastaju u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik autorskih naknada rezident druge države ugovornice razrezan porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa autorskih naknada."

9. Kapitalni dobitak

U vezi sa oporezivanjem kapitalnog dobitka, u članu 13 Nacrta Ugovora Portugala, predlaže se rješenje po kojem se dobitak koji ostvari rezident države ugovornice od otuđenja nepokretne imovine i koja se nalazi u drugoj državi ugovornici može oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u članu 13 Nacrta Ugovora Crne Gore.

10. Radni odnos

U vezi sa oporezivanjem zarada iz radnog odnosa, u članu 15 Ugovora Portugala, predlaže se rješenje po kojem se zarade, naknade i druga slična primanja koja rezident države ugovornice ostvari iz radnog odnosa oporezuju samo u toj državi, osim ako se rad obavlja u drugoj državi ugovornici. U tom slučaju se takve zarade mogu oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u članu 15 Nacrta Ugovora Crne Gore.

11. Umjetnici i sportisti

U članu 17 Nacrta Ugovora Portugala predloženo je rješenje po kojem se dohodak, koji ostvari rezident jedne države ugovornice kao izvođač od ličnog obavljanja djelatnosti umjetnika, muzičara ili sportiste u drugoj državi ugovornici, može se oporezovati u drugoj državi ugovornici.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 17 Nacrta Ugovora Crne Gore.

12. Penzije

U članu 18 Nacrta Ugovora Portugala predviđa se da penzije i druga slična primanja koja se isplaćuju rezidentu države ugovornice po osnovu ranijeg radnog odnosa oporezuju samo u toj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i predstavlja međunarodno uobičajeno rješenje, a koje je sadržano u članu 18 Nacrta Ugovora Crne Gore.

13. Izbjegavanje dvostrukog oporezivanja

U članu 23 Nacrta Ugovora Portugala predviđena je mogućnost izbjegavanja dvostrukog oporezivanja primjenom metode poreskog kredita.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 22 Nacrta Ugovora Crne Gore.

14. Razmjena obavještenja

U članu 26 st. 1 i 2 Nacrta Ugovora Portugala, predlaže se da nadležni organi država ugovornica razmjenjuju obavještenja koja su potrebna za primjenu odredaba Ugovora ili unutrašnjih zakona država ugovornica koji se odnose na

poreze obuhvaćene ugovorom, ako oporezivanje predviđeno tim zakonima nije u suprotnosti sa ovim ugovorom, uz određena ograničenja.

U članu 26 st. 4 i 5 Nacrta Ugovora Portugala, predlaže se da se navedena ograničenja ni u kom slučaju ne mogu tumačiti kao mogućnost države ugovornice da odbije davanje obavještenja samo zato što obavještenja posjeduje banka, druga finansijska institucija, lice koje radi u agenciji ili u fiducijarnom svojstvu ili koje ima veze sa vlasništvom intreressa u licu.

Predložena rješenja su prihvatljiva za Crnu Goru i sadržana su u članu 25 Nacrta Ugovora Crne Gore.

15. Završna klauzula

U Nacrtu Ugovora Portugala, sadržani su i predlozi rješenja koji se odnose na:

- opšte definicije (član 3);
- povezana preduzeća (član 9);
- primanja direktora (član 16);
- državnu službu (član 19);
- primanja studenata (član 21);
- tretman ostalog dohotka (član 22);
- jednak tretman (član 24);
- postupak zajedničkog dogovaranja (član 25);
- status članova diplomatskih misija i konzulata (član 28);
- stupanje na snagu ugovora (član 29);
- prestanak važenja ugovora (član 30).

Predložena rješenja su prihvatljiva za Crnu Goru i sadržana su u Nacrtu Ugovora Crne Gore (čl.3,9,16,19,20,21,23,24,26,27 i 28).

PROCJENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA IZVRŠENJE UGOVORA I NAČIN NJIHOVOG OBEZBJEĐENJA

Izvršenje Ugovora između Crne Gore i Republike Portugal o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak ne zahtjeva angažovanje finansijskih sredstava iz budžeta.

PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE

Za vođenje pregovora predlaže se Delegacija, u sledećem sastavu:

1. Mitar Bajčeta, Ministarstvo finansija – šef Delegacije;

2. Antoaneta Krivokapić, Ministarstvo finansija - član Delegacije;
3. Aida Muratović, Ministarstvo finansija - član Delegacije;
4. Božidarka Krunić, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija – član Delegacije.

PREDRAČUN TROŠKOVA ZA RAD DELEGACIJE

Troškove za rad delegacije padaju na teret organa čiji predstavnici učestvuju u pregovorima.

PREDLOG ZAKLJUČAKA

Predlaže se da Vlada Crne Gore usvoji sledeće zaključke:

- 1) Prihvata se Predlog osnove za vođenje pregovora radi zaključenja Ugovora između Crne Gore i Republike Portugal o izbegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak,
- 2) Prihvata se Nacrt Ugovora između Crne Gore i Republike Portugal o izbegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak,
- 3) Prihvata se Predlog sastava Delegacije za vođenje pregovora,
- 4) Ovlašćuje se Mitar Bajčeta - šef Delegacije, da u ime Crne Gore parafira navedeni Ugovor.

N A C R T

U G O V O R
IZMEĐU
CRNE GORE
I

O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA U ODNOSU NA
POREZE NA DOHODAK

VLADA CRNE GORE
I
VLADA _____

u želji da zaključe Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak,

sporazumjele su se o sledećem:

Član 1

LICA NA KOJA SE PRIMJENJUJE UGOVOR

Ovaj ugovor primjenjuje se na lica koja su rezidenti jedne ili obje države ugovornice.

Član 2

POREZI NA KOJE SE PRIMJENJUJE UGOVOR

1. Ovaj ugovor primjenjuje se na poreze na dohodak koje zavodi država ugovornica ili jedinice lokalne samouprave, nezavisno od načina naplate.

2. Porezima na dohodak smatraju se svi porezi koji se zavode na ukupan dohodak ili na djelove dohotka, uključujući poreze na dobitak od otuđenja pokretne ili nepokretne imovine.

3. Porezi na koje se primjenjuje ovaj ugovor su posebno:

1) u Crnoj Gori:

(1) porez na dobit pravnih lica;i

(2) porez na dohodak fizičkih lica;

(u daljem tekstu: "crnogorski porez");

2) u _____:

(u daljem tekstu: "_____ porez").

4. Ugovor se primjenjuje i na iste ili bitno slične poreze koji se poslije datuma potpisivanja ovog ugovora zavedu pored ili umjesto postojećih poreza. Nadležni organi država ugovornica obavještavaju jedni druge o značajnim promjenama izvršenim u njihovim poreskim zakonima.

Član 3

OPŠTE DEFINICIJE

1. Za potrebe ovog ugovora, ako iz sadržaja ne proizilazi drugačije:

- 1) izrazi "država ugovornica" i "druga država ugovornica" označavaju Crnu Goru ili _____, zavisno od smisla;
- 2) izraz "Crna Gora" označava državu Crnu Goru, a upotrijebljen u geografskom smislu označava suvozemnu (kopnenu) teritoriju Crne Gore, njene unutrašnje morske vode i pojas teritorijalnog mora, vazdušni prostor nad njima, kao i morsko dno i podzemlje dijela otvorenog mora izvan spoljne granice teritorijalnog mora, nad kojima Crna Gora vrši suverena prava radi istraživanja i korišćenja njihovih prirodnih bogatstava, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom i međunarodnim pravom;
- 3) izraz "_____";
- 4) izraz "državljanin" označava :
 - (1) fizičko lice koje ima državljanstvo države ugovornice;
 - (2) pravno lice, ortačko društvo ili udruženje koje takav status ima na osnovu zakonodavstva važećeg u državi ugovornici;
- 5) izraz "lice" obuhvata fizičko lice, kompaniju i društvo lica;
- 6) izraz "kompanija" označava akcionarsko društvo ili lice koje se smatra akcionarskim društvom za poreske svrhe;

- 7) izrazi "preduzeće države ugovornice" i "preduzeće druge države ugovornice" označavaju preduzeće kojim upravlja rezident države ugovornice, odnosno preduzeće kojim upravlja rezident druge države ugovornice;
- 8) izraz "međunarodni saobraćaj" označava saobraćaj pomorskim brodom ili vazduhoplovom koji obavlja preduzeće sa sjedištem stvarne uprave u državi ugovornici, osim ako se saobraćaj obavlja pomorskim brodom ili vazduhoplovom isključivo između mjesta u drugoj državi ugovornici;
- 9) izraz "nadležan organ" označava:
 - (1) u Crnoj Gori, Ministarstvo finansija, ili njegov ovlašćeni predstavnik;
 - (2) u _____,

2. Kada država ugovornica primjenjuje Ugovor, svaki izraz koji u njemu nije definisan ima značenje, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije, koje ima u vrijeme primjene Ugovora, prema zakonu te države za potrebe poreza na koje se Ugovor primjenjuje i značenje prema važećim poreskim zakonima koje primjenjuje ta država ima prednost u odnosu na značenje koje tom izrazu daju drugi zakoni te države.

Član 4

REZIDENT

1. Izraz "rezident države ugovornice", za potrebe ovog ugovora, označava lice koje, prema zakonima te države, podliježe oporezivanju u toj državi po osnovu svog prebivališta, boravišta, sjedišta uprave ili drugog mjerila slične prirode, i uključuje tu državu ili njenu jedinicu lokalne samouprave. Ovaj izraz, međutim ne obuhvata lice koje u toj državi podliježe oporezivanju samo za dohodak iz izvora u toj državi.

2. Ako je, prema odredbama stava 1. ovog člana, fizičko lice rezident obje države ugovornice, njegov se status određuje na sledeći način:

- 1) smatra se da je rezident samo države u kojoj ima stalno mjesto stanovanja; ako ima stalno mjesto stanovanja u obje države, smatra se da je rezident samo države sa kojom su njegove lične i ekonomske veze tiješnje (središte životnih interesa);
- 2) ako ne može da se odredi u kojoj državi ima središte životnih interesa ili ako ni u jednoj državi nema stalno mjesto

stanovanja, smatra se da je rezident samo države u kojoj ima uobičajeno mjesto stanovanja;

- 3) ako ima uobičajeno mjesto stanovanja u obje države ili ga nema ni u jednoj od njih, smatra se da je rezident samo države čiji je državljanin;
- 4) ako je državljanin obje države ili nijedne od njih, nadležni organi država ugovornica riješeće pitanje zajedničkim dogovorom.

3. Ako je, prema odredbama stava 1. ovog člana lice, osim fizičkog, rezident obje države ugovornice, smatra se da je rezident samo države u kojoj se nalazi njegovo sjedište stvarne uprave.

Član 5

STALNA JEDINICA

1. Izraz "stalna jedinica", za potrebe ovog ugovora, označava stalno mjesto preko kojeg preduzeće potpuno ili djelimično obavlja poslovanje.

2. Pod izrazom "stalna jedinica" podrazumijeva se naročito:

- 1) sjedište uprave;
- 2) ogranak;
- 3) poslovnica;
- 4) fabrika;
- 5) radionica;
- 6) rudnik, izvor nafte ili gasa, kamenolom ili drugo mjesto iskorišćavanja prirodnih bogatstava.

3. Gradilište ili građevinski ili montažni projekt čine stalnu poslovnu jedinicu samo ako traju duže od dvanaest mjeseci;

4. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog člana, pod izrazom stalna jedinica ne podrazumijeva se:

- 1) korišćenje objekata i opreme isključivo u svrhe uskladištenja, izlaganja ili isporuke dobara ili robe koja pripada preduzeću;
- 2) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada preduzeću isključivo u svrhu uskladištenja, izlaganja ili isporuke;
- 3) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada preduzeću isključivo sa svrhom da je drugo preduzeće preradi;

- 4) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu kupovine dobara ili robe ili pribavljanja obavještenja za preduzeće;
- 5) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu obavljanja, za preduzeće, svake druge djelatnosti koja ima pripremni ili pomoćni karakter;
- 6) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu djelatnosti navedenih u tač. 1) do 5) u bilo kojoj kombinaciji, pod uslovom da je ukupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja koja nastaje iz ove kombinacije pripremnog ili pomoćnog karaktera.

5. Izuzetno od odredaba st. 1. i 2. ovog člana, kada lice - osim zastupnika sa samostalnim statusom na koga se primjenjuje stav 6. ovog člana - radi u ime preduzeća i ima i uobičajeno koristi u državi ugovornici ovlaštenje da zaključuje ugovore u ime preduzeća, smatra se da to preduzeće ima stalnu jedinicu u toj državi u odnosu na djelatnosti koje to lice obavlja za preduzeće, osim ako su djelatnosti tog lica ograničene na djelatnosti navedene u stavu 4. ovog člana koje, ako bi se obavljale preko stalnog mjesta poslovanja, ne bi ovo stalno mjesto poslovanja činile stalnom jedinicom prema odredbama tog stava.

6. Ne smatra se da preduzeće ima stalnu jedinicu u državi ugovornici samo zato što u toj državi obavlja svoje poslove preko posrednika, generalnog komisionog zastupnika ili drugog predstavnika sa samostalnim statusom ako ta lica djeluju u okviru svoje redovne poslovne djelatnosti.

7. Činjenica da kompanija koja je rezident države ugovornice kontroliše ili je pod kontrolom kompanije koja je rezident druge države ugovornice ili koja obavlja poslovanje u toj drugoj državi (preko stalne jedinice ili na drugi način), sama po sebi nije dovoljna da se jedna kompanija smatra stalnom jedinicom druge kompanije.

Član 6

DOHODAK OD NEPOKRETNE IMOVINE

1. Dohodak koji rezident države ugovornice ostvari od nepokretne imovine (uključujući dohodak od poljoprivrede ili šumarstva) koja se nalazi u drugoj državi ugovornici može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Izraz "nepokretna imovina" ima značenje prema zakonu države ugovornice u kojoj se odnosna nepokretna imovina nalazi. Ovaj izraz u svakom slučaju obuhvata imovinu koja pripada nepokretnoj imovini, stočni fond i opremu koja se koristi u poljoprivredi i šumarstvu, prava na koja se primjenjuju odredbe opšteg zakona o zemljišnoj svojini, plodouživanje nepokretne imovine i prava

na promjenljiva ili stalna plaćanja kao naknade za iskorišćavanje ili za pravo na iskorišćavanje mineralnih nalazišta, izvora i drugih prirodnih bogatstava; pomorski brodovi, riječni brodovi, vazduhoplovi i drumska vozila ne smatraju se nepokretnom imovinom.

3. Odredbe stava 1. ovog člana primjenjuju se na dohodak koji se ostvari neposrednim korišćenjem, iznajmljivanjem ili drugim načinom korišćenja nepokretne imovine.

4. Odredbe st. 1. i 3. ovog člana primjenjuju se i na dohodak od nepokretne imovine preduzeća i na dohodak od nepokretne imovine koja se koristi za obavljanje samostalnih ličnih djelatnosti.

Član 7

DOBIT OD POSLOVANJA

1. Dobit preduzeća države ugovornice oporezuje se samo u toj državi, osim ako preduzeće obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi. Ako preduzeće obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici preko stalne jedinice, dobit preduzeća može se oporezivati u toj drugoj državi, ali samo do iznosa koji se pripisuje toj stalnoj jedinici.

2. Zavisno od odredbe stava 3. ovog člana, kada preduzeće države ugovornice obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi, u svakoj državi ugovornici se toj stalnoj jedinici pripisuje dobit koju bi mogla da ostvari da je bila odvojeno i posebno preduzeće koje se bavi istim ili sličnim djelatnostima, pod istim ili sličnim uslovima i da je poslovala potpuno samostalno sa preduzećem čija je stalna jedinica.

3. Pri određivanju dobiti stalne jedinice, kao odbici priznaju se troškovi koji su učinjeni za potrebe stalne jedinice, uključujući troškove upravljanja i opšte administrativne troškove, bilo u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili na drugom mjestu.

4. Ako je uobičajeno da se u državi ugovornici dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje na osnovu raspodjele ukupne dobiti preduzeća na njegove posebne djelove, rješenje iz stava 2. ovog člana ne spriječava tu državu ugovornicu da takvom uobičajenom raspodjelom odredi dobit koja se oporezuje; usvojeni metod raspodjele treba da bude takav da rezultat bude u skladu s načelima koja su sadržana u ovom članu.

5. Stalnoj jedinici ne pripisuje se dobit ako ta stalna jedinica samo kupuje dobra ili robu za preduzeće.

6. Za potrebe prethodnih stavova, dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje se istom metodom iz godine u godinu, osim ako postoji opravdan i dovoljan razlog da se postupi drugačije.

7. Kada dobit obuhvata djelove dohotka koji su regulisani posebnim članovima ovog ugovora, odredbe ovog člana ne utiču na odredbe tih članova.

Član 8

MEĐUNARODNI SAOBRAĆAJ

1. Dobit od korišćenja brodova ili vazduhoplova u međunarodnom saobraćaju oporezuje se samo u državi ugovornici u kojoj je sjedište stvarne uprave preduzeća.

2. Ako se sjedište stvarne uprave preduzeća koje se bavi pomorskim saobraćajem nalazi na pomorskom brodu, smatra se da se nalazi u državi ugovornici u kojoj se nalazi matična luka pomorskog broda ili, ako nema matične luke, u državi ugovornici čiji je rezident korisnik pomorskog broda.

3. Odredbe stava 1. primjenjuju se i na dobit od učešća u pulu, zajedničkom poslovanju ili međunarodnoj poslovnoj agenciji.

Član 9

POVEZANA PREDUZEĆA

1. Ako

- 1) preduzeće države ugovornice učestvuje neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini preduzeća druge države ugovornice, ili
- 2) ista lica učestvuju neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini preduzeća države ugovornice i preduzeća druge države ugovornice

i ako su i u jednom i u drugom slučaju, između ta dva preduzeća, u njihovim trgovinskim ili finansijskim odnosima, dogovoreni ili nametnuti uslovi koji se razlikuju od uslova koji bi bili dogovoreni između nezavisnih preduzeća, dobit koju bi, da nema tih uslova, ostvarilo jedno od preduzeća, ali je zbog tih uslova nije ostvarilo, može se uključiti u dobit tog preduzeća i shodno tome oporezovati.

2. Ako država ugovornica uključuje u dobit preduzeća te države dobit za koju je preduzeće druge države ugovornice oporezovano u toj drugoj državi, i shodno tome je oporezuje, i ako je tako uključena dobit ona dobit koju bi preduzeće prvopomenute države ostvarilo da su uslovi dogovoreni između ta dva preduzeća bili oni uslovi koje bi dogovorila nezavisna preduzeća, ta druga država vrši odgovarajuću korekciju iznosa poreza koji je u njoj utvrđen na tu dobit. Prilikom vršenja te korekcije, vodiće se računa o ostalim odredbama ovog ugovora i, ako je to potrebno, nadležni organi država ugovornica međusobno će se konsultovati.

Član 10

DIVIDENDE

1. Dividende koje isplaćuje kompanija rezident države ugovornice rezidentu druge države ugovornice mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Međutim, takve dividende mogu se oporezivati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende i to u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik dividendi rezident druge države ugovornice, tada tako utvrđeni porez ne može biti veći od:

- 1) 5 odsto bruto iznosa dividendi ako je stvarni vlasnik kompanija koja neposredno ili posredno ima najmanje 10 odsto kapitala kompanije koja isplaćuje dividende;
- 2) 10 odsto bruto iznosa dividendi u svim drugim slučajevima.

Nadležni organi država ugovornica dogovaraju se o načinu primjene ovih ograničenja.

Ovaj stav ne utiče na oporezivanje dobiti kompanije iz koje se dividende isplaćuju.

3. Izraz "dividende", u ovom članu, označava dohodak od akcija ili drugih prava učešća u dobiti koja nijesu potraživanja duga, kao i dohodak od drugih prava kompanije koji je poreski izjednačen sa dohotkom od akcija u zakonima države čiji je rezident kompanija koja vrši raspodjelu.

4. Odredbe st. 1 i 2. ovog člana ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik dividendi, rezident države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende preko stalne jedinice koja se nalazi u toj državi ili obavlja u toj drugoj državi samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a akcije na osnovu kojih se dividende isplaćuju stvarno pripadaju stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U

tom slučaju primjenjuju se, prema potrebi, odredbe člana 7. ili člana 14. ovog ugovora.

6. Ako kompanija koja je rezident države ugovornice ostvaruje dobit ili dohodak iz druge države ugovornice, ta druga država ne može da zavede porez na dividende koje isplaćuje kompanija, osim ako su te dividende isplaćene rezidentu te druge države ili ako akcije na osnovu kojih se dividende isplaćuju stvarno pripadaju stalnoj jedinici ili stalnoj bazi koja se nalazi u toj drugoj državi, niti da neraspodjeljenu dobit kompanije oporezuje porezom na neraspodjeljenu dobit kompanije, čak i ako se isplaćene dividende ili neraspodjeljena dobit u potpunosti ili djelimično sastoje od dobiti ili dohotka koji su nastali u toj drugoj državi.

Član 11

KAMATA

1. Kamata koja nastaje u državi ugovornici a isplaćuje se rezidentu druge države ugovornice, može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Kamata se može oporezivati i u državi ugovornici u kojoj nastaje, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik kamate rezident druge države ugovornice, razrezan porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa kamate.

Nadležni organi država ugovornica dogovaraju se o načinu primjene ovih ograničenja.

3. Izuzetno od odredaba stava 2. ovog člana, kamata se izuzima od oporezivanja u državi ugovornici u kojoj nastaje ako je ostvari i stvarno posjeduje vlada druge države ugovornice ili njena jedinica lokalne samouprave, centralna banka ili bilo koja finansijska institucija koju u potpunosti ili djelimično posjeduje ta vlada.

4. Izraz "kamate", za potrebe ovog člana, označava dohodak od potraživanja duga svake vrste, nezavisno od toga da li su obezbijeđena zalogom ili ne i da li se na osnovu njih stiče pravo na učešće u dobiti dužnika ili ne, a naročito dohodak od državnih hartija od vrijednosti i dohodak od obveznica ili obveznica zajma, uključujući premije i nagrade na takve hartije od vrijednosti ili obveznice, kao i svaki drugu dohodak koji podliježe istim propisima kao dohodak od pozajmljenog novca u državi u kojoj se dohodak ostvaruje, ali ne uključuje dohodak koji se tretira kao dividenda na osnovu odredaba člana 10. Zatezne kamate zbog kašnjenja pri isplati ne smatraju se kamatama za svrhe ovog člana.

5. Odredbe st. 1, 2. i 3. ovog člana ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik kamate, rezident države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj državi

ugovornici u kojoj kamata nastaje, preko stalne jedinice koja se nalazi u toj državi ili ako obavlja u toj drugoj državi samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a potraživanje duga na koje se plaća kamata je stvarno povezano s tom stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju se primjenjuju, prema potrebi, odredbe člana 7. ili člana 14. ovog ugovora.

6. Smatra se da kamata nastaje u državi ugovornici kada je isplatilac kamate rezident te države. Kada lice koje plaća kamatu, bez obzira na to da li je rezident države ugovornice, ima u toj državi ugovornici stalnu jedinicu ili stalnu bazu u vezi sa kojom je povezan dug na koji se plaća kamata, a tu kamatu snosi ta stalna jedinica ili stalna baza, smatra se da kamata nastaje u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.

7. Ako iznos kamate, zbog posebnog odnosa između platioca kamate i stvarnog vlasnika ili između njih i trećeg lica, imajući u vidu potraživanje duga za koje se ona plaća, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca kamate i stvarnog vlasnika, odredbe ovog člana primjenjuju se samo na iznos koji bi bio ugovoren da takvog odnosa nema. U tom slučaju višak plaćenog iznosa oporezuje se saglasno zakonima svake države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog ugovora.

Član 12

AUTORSKE NAKNADE

1. Autorske naknade koje nastaju u državi ugovornici a isplaćuju se rezidentu druge države ugovornice, mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Autorske naknade mogu se oporezivati i u državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik autorskih naknada rezident druge države ugovornice, razrezan porez ne može biti veći od:

- 1) 5 odsto bruto iznosa autorskih naknada navedenih u podstavu 1) stava 3;
- 2) 10 odsto bruto iznosa autorskih naknada navedenih u podstavu 2) stava 3.

Nadležni organi država ugovornica dogovaraju se o načinu primjene ovih ograničenja.

3. Izraz "autorske naknade", u ovom članu, označava plaćanja bilo koje vrste koja su primljena kao naknada za korišćenje ili za pravo korišćenja:

- 1) autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo (uključujući kinematografske filmove i snimke na kasetama ili drugi mediji koji se koriste za radio ili televizijski program ili druga sredstva za reprodukciju ili prenos; i
- 2) patenta, zaštitnog znaka, nacрта ili modela, plana, tajne formule ili postupka, ili za obavještenja koja se odnose na industrijska, komercijalna ili naučna iskustva.

4. Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik autorskih naknada, rezident države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici u kojoj autorske naknade nastaju, preko stalne jedinice koja se nalazi u toj drugoj državi ugovornici ili u toj drugoj državi obavlja samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj drugoj državi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se autorske naknade plaćaju stvarno pripadaju toj stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U tom slučaju primjenjuju se, prema potrebi, odredbe člana 7. ili člana 14.

5. Smatra se da autorske naknade nastaju u državi ugovornici kada je isplatilac rezident te države. Kada lice koje plaća autorske naknade, bez obzira na to da li je rezident države ugovornice, ima u državi ugovornici stalnu jedinicu ili stalnu bazu u vezi sa kojom je nastala obaveza plaćanja autorskih naknada, a te autorske naknade padaju na teret te stalne jedinice ili stalne baze, smatra se da autorske naknade nastaju u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.

6. Ako iznos autorskih naknada, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili između njih i trećeg lica, imajući u vidu korišćenje, pravo ili informaciju za koje se one plaćaju, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca i stvarnog vlasnika da takvog odnosa nema, odredbe ovog člana primjenjuju se samo na iznos koji bi tada bio ugovoren. U tom slučaju višak plaćenog iznosa oporezuje se saglasno zakonima svake države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog ugovora.

Član 13

KAPITALNI DOBITAK

1. Dobit koju ostvari rezident države ugovornice od otuđenja nepokretne imovine navedene u članu 6. ovog ugovora, a koja se nalazi u drugoj državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Dobit od otuđenja pokretne imovine koja čini dio imovine namijenjene za poslovanje stalne jedinice koju preduzeće države ugovornice ima u drugoj državi ugovornici ili od pokretne imovine koja pripada stalnoj bazi koju koristi rezident države ugovornice u drugoj državi ugovornici za obavljanje

samostalnih ličnih djelatnosti, uključujući i prihode od otuđenja te stalne jedinice (same ili zajedno s cijelim preduzećem) ili stalne baze, može se oporezivati u toj drugoj državi.

3. Dobit od otuđenja pomorskih brodova ili vazduhoplova koji se koriste u međunarodnom saobraćaju ili od pokretne imovine koja se odnosi na takve pomorske brodove ili vazduhoplove, oporezuje se samo u državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.

4. Dobit koju ostvari rezident države ugovornice od otuđenja akcija u kompaniji ili interesa u ortačkom društvu, trustu ili drugom pravnom licu može se oporezivati u drugoj državi ugovornici u slučajevima gdje te akcije i interesi, direktno ili indirektno iznose preko 50 % vrijednosti nepokretne imovine u drugoj državi ugovornici.

5. Dobit od otuđenja imovine, osim imovine navedene u st. 1, 2, 3. i 4. ovog člana, oporezuje se samo u državi ugovornici čiji je rezident lice koje je otuđilo imovinu.

6. Odredbe stava 5. ovog člana neće uticati na pravo države ugovornice da razrezuje, u skladu sa svojim zakonom, porez na dobit od otuđenja bilo koje imovine ostvareno od strane fizičkog lica koji je rezident druge države ugovornice i koji je bio rezident prvopomenute države u trajanju od pet uzastopnih godina neposredno prije otuđenja imovine.

Član 14

SAMOSTALNE LIČNE DJELATNOSTI

1. Dohodak koji ostvari rezident države ugovornice od profesionalnih djelatnosti ili od drugih samostalnih djelatnosti oporezuje se samo u toj državi, osim u sledećim okolnostima kada se taj dohodak može oporezivati i u drugoj državi ugovornici:

- 1) ako za obavljanje svojih djelatnosti ima stalnu bazu koju redovno koristi u drugoj državi ugovornici; u tom slučaju, samo dio dohotka koji se pripisuje toj stalnoj bazi može se oporezivati u toj drugoj državi ugovornici; ili
- 2) ako boravi u drugoj državi ugovornici u periodu ili u periodima koji ukupno traju 183 dana ili duže u periodu od dvanaest mjeseci koji počinje ili se završava u odnosnoj poreskoj godini; u tom slučaju, samo dio dohotka koji se ostvaruje od djelatnosti koje se obavljaju u toj drugoj državi ugovornici može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Izraz "profesionalne djelatnosti" posebno obuhvata samostalne naučne, književne, umjetničke, obrazovne ili nastavne djelatnosti, kao i samostalne djelatnosti ljekara, advokata, inženjera, arhitekata, stomatologa i računovođa.

Član 15

PRIMANJA PO OSNOVU ZAPOSLENJA

1. Zavisno od odredaba čl. 16, 18. i 19. ovog ugovora, zarade, naknade i druga slična primanja koja rezident države ugovornice ostvari po osnovu zaposlenja, oporezuju se samo u toj državi, osim ako se zaposlenje vrši u drugoj državi ugovornici. Ako se zaposlenje vrši na taj način, takva primanja koja se u njoj ostvaruju mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, primanja koja rezident države ugovornice ostvari po osnovu zaposlenja u drugoj državi ugovornici oporezuju se samo u prvopomenutoj državi:

- 1) ako primalac boravi u drugoj državi u periodu ili periodima koji ukupno ne prelaze 183 dana u periodu od dvanaest mjeseci koji počinje ili se završava u odnosnoj poreskoj godini, i
- 2) ako se primanja isplaćuju od strane ili u ime poslodavca koji nije rezident druge države, i
- 3) ako primanja ne padaju na teret stalne jedinice ili stalne baze koju poslodavac ima u drugoj državi.

3. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog člana, primanja ostvarena po osnovu zaposlenja na pomorskom brodu ili vazduhoplovu koji se koristi u međunarodnom saobraćaju, mogu se oporezivati u državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.

Član 16

PRIMANJA DIREKTORA

Primanja direktora i druga slična primanja koja ostvari rezident države ugovornice, u svojstvu člana odbora direktora kompanije koja je rezident druge države ugovornice, mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

Član 17

UMJETNICI I SPORTISTI

1. Izuzetno od odredaba čl. 14. i 15. ovog ugovora, dohodak koji ostvari rezident države ugovornice kao izvođač pozorišne, filmske, radio ili televizijske umjetnosti, ili kao muzičar ili sportista, od svoje samostalne djelatnosti u drugoj državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Ako dohodak od lično obavljenih djelatnosti izvođača ili sportiste ne pripada lično izvođaču ili sportisti nego drugom licu, taj dohodak se, izuzetno od odredaba čl. 7, 14. i 15. ovog ugovora, može oporezivati u državi ugovornici u kojoj su obavljene djelatnosti izvođača ili sportiste.

3. Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne primjenjuju se na dohodak od djelatnosti umjetnika ili sportista obavljenih u državi ugovornici ako je posjeta toj državi u cjelosti ili u većini finansirana iz javnih fondova jedne ili obje države ugovornice ili od strane njihovih jedinica lokalne samouprave ili u slučaju ako je djelatnost obavljena u okviru razmjene kulturnih i sportskih programa odobrenih od obje države ugovornice. U tom slučaju, dohodak se oporezuje samo u državi ugovornici čiji je umjetnik ili sportista rezident.

Član 18

PENZIJE I ANUITETI

1. Zavisno od odredaba stava 2. člana 19. ovog ugovora, penzije i druga slična primanja koja se isplaćuju rezidentu države ugovornice po osnovu ranijeg radnog odnosa i svaki anuitet isplaćen takvom rezidentu oporezuju se samo u toj državi.

2. Izraz "anuitet" znači određeni iznos koji se plaća periodično u utvrđeno vrijeme, za života ili tokom specificiranog ili utvrdivog vremenskog perioda, uz obavezu plaćanja za odgovarajuću i potpunu naknadu u novcu ili protivrijednosti.

Član 19

JAVNA SLUŽBA

1. 1) Zarade, naknade i druga slična primanja, koje plaća država ugovornica ili njena jedinica lokalne samouprave fizičkom licu, za usluge učinjene toj državi ili jedinici lokalne samouprave, oporezuju se samo u toj državi.

2) Međutim, zarade, naknade i druga slična primanja oporezuju se samo u drugoj državi ugovornici ako su usluge učinjene u toj državi, a fizičko lice je rezident te države koje je:

(1) državljanin te države; ili

(2) koje nije postalo rezident te države samo zbog vršenja usluga.

2. 1) Izuzetno od odredbi stava 1, penzije i druga slična primanja koja fizičkom licu plaća država ugovornica ili njena jedinica lokalne samouprave neposredno ili iz fondova za usluge učinjene toj državi ili jedinici lokalne samouprave oporezuje se samo u toj državi.

2) Međutim, takve penzije i druga slična primanja oporezuju se samo u drugoj državi ugovornici ako je fizičko lice rezident i državljanin te države.

3. Odredbe čl. 15, 16, 17. i 18. ovog ugovora primjenjuju se na zarade, naknade, penzije i druga slična primanja, za usluge učinjene u vezi sa privrednom djelatnošću države ugovornice ili njene jedinice lokalne samouprave.

Član 20

STUDENTI

Student ili lice na stručnoj obuci koje je neposredno prije odlaska u državu ugovornicu bilo rezident ili je rezident druge države ugovornice, a boravi u prvopomenutoj državi isključivo radi obrazovanja ili obučavanja, ne oporezuje se u toj državi za primanja koja dobija za izdržavanje, obrazovanje ili obučavanje, pod uslovom da su ta primanja iz izvora van te države.

Član 21

OSTALI DOHODAK

1. Djelovi dohotka rezidenta države ugovornice, bez obzira na to gdje nastaju, koji nijesu regulisani u prethodnim članovima ovog ugovora oporezuju se samo u toj državi.

2. Odredbe stava 1. ne primjenjuju se na dohodak, izuzimajući dohodak od nepokretne imovine definisane u stavu 2. člana 6. ovog ugovora, ako primalac

tog dohotka - rezident države ugovornice obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi ili ako u toj drugoj državi obavlja samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se u njoj nalazi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se dohodak plaća stvarno su povezani sa stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju se, prema potrebi, primjenjuju odredbe člana 7. ili člana 14. ovog ugovora.

Član 22

OTKLANJANJE DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA

1. Ako rezident države ugovornice ostvaruje dohodak koji se, u skladu s odredbama ovog ugovora, može oporezivati u drugoj državi ugovornici, prvopomenuta država odobrava kao odbitak od poreza na dohodak tog rezidenta, iznos jednak porezu na dohodak koji je plaćen u toj drugoj državi.

Taj odbitak ne može biti veći od dijela poreza na dohodak, kako je obračunat prije izvršenog odbijanja, koji odgovara dohotku koji se može oporezivati u toj drugoj državi.

2. Ako je, u skladu s nekom odredbom Ugovora, dohodak koji ostvari rezident države ugovornice izuzet od oporezivanja u toj državi, ta država može, pri obračunavanju poreza na ostali dohodak tog rezidenta, da uzme u obzir izuzeti dohodak.

Član 23

JEDNAK TRETMAN

1. Državljeni države ugovornice ne podliježu u drugoj državi ugovornici oporezivanju ili zahtjevu u vezi s oporezivanjem koje je drukčije ili teže od oporezivanja i zahtjeva u vezi s oporezivanjem, posebno u odnosu na rezidentnost, kojima državljani te druge države u istim uslovima, podliježu ili mogu podleći. Ova odredba se, nezavisno od odredaba člana 1, primjenjuje i na lica koja nijesu rezidenti jedne ili obje države ugovornice.

2. Oporezivanje stalne jedinice koju preduzeće države ugovornice ima u drugoj državi ugovornici ne može biti nepovoljnije u toj drugoj državi od oporezivanja preduzeća te druge države koja obavljaju iste djelatnosti. Ova odredba ne može se tumačiti tako da obavezuje državu ugovornicu da rezidentima druge države ugovornice odobrava lična oslobođanja, olakšice i umanjenja za svrhe oporezivanja zbog ličnog statusa ili porodičnih obaveza koje odobrava svojim rezidentima.

3. Kamata, autorske naknade i druge isplate koje preduzeće države ugovornice plaća rezidentu druge države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive dobiti tog preduzeća, odbijaju se pod istim uslovima kao da su plaćene rezidentu prvopomenute države, osim kada se primjenjuju odredbe člana 9. stav 1, člana 11. stav 7. ili člana 12. stav 6. ovog ugovora.

4. Preduzeća države ugovornice čiju imovinu potpuno ili djelimično posjeduju ili kontrolišu, posredno ili neposredno, jedan ili više rezidenata druge države ugovornice, u prvopomenutoj državi ugovornici ne podliježu oporezivanju ili obavezi u vezi s oporezivanjem, koje je drukčije ili teže od oporezivanja i obaveza u vezi s oporezivanjem kome druga slična preduzeća prvopomenute države podliježu ili mogu podleći.

Član 24

POSTUPAK ZAJEDNIČKOG DOGOVARANJA

1. Ako lice smatra da mjere jedne ili obje države ugovornice dovode ili će dovesti do toga da ne bude oporezovano u skladu s odredbama ovog ugovora, ono može, bez obzira na pravna sredstva predviđena unutrašnjim zakonom tih država, da izloži svoj slučaj nadležnom organu države ugovornice čiji je rezident ili, ako njegov slučaj potpada pod stav 1. člana 23. ovog ugovora one države ugovornice čiji je državljanin. Slučaj mora biti izložen u roku od tri godine od dana prvog obavještenja o mjeri koja dovodi do oporezivanja koje nije u skladu s odredbama ovog ugovora.

2. Ako nadležni organ smatra da je prigovor opravdan i ako nije u mogućnosti da sam dođe do zadovoljavajućeg rešenja, nastojeće da slučaj riješi zajedničkim dogovorom s nadležnim organom druge države ugovornice radi izbjegavanja oporezivanja koje nije u skladu s ovim ugovorom. Postignuti dogovor primjenjuje se bez obzira na vremenska ograničenja u unutrašnjem zakonu država ugovornica.

3. Nadležni organi država ugovornica nastoje da zajedničkim dogovorom otklone teškoće ili nejasnoće koje nastaju pri tumačenju ili primjeni ovog ugovora. Oni se mogu i zajednički savjetovati radi otklanjanja dvostrukog oporezivanja u slučajevima koji nisu predviđeni ovim ugovorom.

4. Nadležni organi država ugovornica mogu neposredno međusobno komunicirati radi postizanja dogovora u smislu prethodnih stavova.

Član 25

RAZMJENA OBAVJEŠTENJA

1. Nadležni organi država ugovornica razmjenjuju obavještenja koja se smatraju relevantnim za primjenu odredaba ovog ugovora ili primjenu ili sprovođenje unutrašnjih zakona država ugovornica koji se odnose na poreze bilo koje vrste i oblika koje zavode države ugovornice ili jedinice lokalne samouprave ako oporezivanje predviđeno tim zakonima nije u suprotnosti s ovim ugovorom. Razmjena obavještenja nije ograničena čl. 1. i 2. ovog ugovora.

2. Obavještenje primljeno od države ugovornice iz stava 1. smatra se tajnom isto kao i obavještenje dobijeno prema unutrašnjim zakonima te države i može se saopštiti samo licima ili organima (uključujući sudove i upravne organe) koji su nadležni za razrez ili naplatu, prinudno ili sudsko izvršenje ili rješavanje po žalbama, u odnosu na poreze navedene u stavu 1. ili na nadzor nad gore navedenim. Ta lica ili organi koriste obavještenja samo za te svrhe. Oni mogu saopštiti obavještenja u javnom sudskom postupku ili u sudskim odlukama.

3. Odredbe st. 1. i 2 ovog člana ne mogu se ni u kom slučaju tumačiti kao obaveza države ugovornice da:

- 1) preduzima upravne mjere suprotne zakonima ili upravnoj praksi te ili druge države ugovornice;
- 2) daje obavještenja koja se ne mogu dobiti na osnovu zakona ili u redovnom upravnom postupku te ili druge države ugovornice;
- 3) daje obavještenja koja otkrivaju trgovinsku, poslovnu, industrijsku, komercijalnu ili profesionalnu tajnu ili poslovni postupak ili obavještenje čije bi saopštenje bilo suprotno javnom poretku.

4. Ukoliko država ugovornica traži obavještenja u skladu sa ovim članom, druga država ugovornica koristi svoje mjere za pribavljanje traženih obavještenja čak i ako toj drugoj državi ugovornici ta obavještenja nijesu potrebna za sopstvene poreske svrhe. Obaveza sadržana u prethodnoj rečenici podliježe ograničenjima iz stava 3, ali se ni u kom slučaju ta ograničenja ne mogu tumačiti tako da omogućavaju državi ugovornici da odbije da dostavi obavještenja zbog toga što ne postoji domaći interes za takvim obavještenjima.

5. Ograničenja iz stava 3. ne mogu se ni u kom slučaju tumačiti kao mogućnost države ugovornice da odbije dostavljanje obavještenja samo zato što ta obavještenja posjeduje banka, druge finansijske institucije, zastupnik ili

lice koje radi u agenciji ili u fiducijarnom svojstvu ili ima veze sa vlasništvom interesa u licu.

Član 26

ČLANOVI DIPLOMATSKIH MISIJA I KONZULATA

Odredbe ovog ugovora ne utiču na poreske povlastice članova diplomatskih misija ili konzulata predviđene opštim pravilima međunarodnog prava ili odredbama posebnih ugovora.

Član 27

STUPANJE NA SNAGU

1. Države ugovornice diplomatskim putem pismeno obavještavaju jedna drugu o okončanju postupaka predviđenih njihovim unutrašnjim zakonima za stupanje na snagu ovog ugovora.

2. Ovaj ugovor stupa na snagu datumom posljednjeg od tih obavještenja, a njegove odredbe se primjenjuju:

1) u Crnoj Gori:

u odnosu na poreze na dohodak koji je ostvaren u svakoj poreskoj godini koja počinje prvog januara ili posle prvog januara kalendarske godine koja neposredno slijedi godinu u kojoj Ugovor stupa na snagu;

2) u _____:

Član 28

PRESTANAK VAŽENJA

Ovaj ugovor ostaje na snazi dok ga ne otkáže jedna od država ugovornica. Država ugovornica može otkazati ovaj ugovor diplomatskim putem, dostavljanjem pismenog obavještenja o prestanku njegovog važenja najkasnije šest mjeseci prije kraja bilo koje kalendarske godine koja počinje po isteku perioda od pet godina od dana njegovog stupanja na snagu. U tom slučaju, ovaj ugovor prestaje da se primjenjuje:

1) u Crnoj Gori:

u odnosu na poreze na dohodak koji je ostvaren u svakoj poreskoj godini koja počinje prvog januara ili posle prvog januara kalendarske godine koja neposredno slijedi godinu u kojoj je dato obavještenje o prestanku važenja;

2) u _____:

U potvrdu toga su dolje potpisani, punovažno za to ovlašćeni, potpisali ovaj ugovor.

Sačinjeno u _____, dana _____, u dva originala, na crnogorskom i engleskom jeziku, s tim što su oba teksta podjednako vjerodostojna.

ZA VLADU CRNE GORE

ZA VLADU _____